

viszonyai adnak magyarázatot: a Bükk-hegységben eredő Csinccse-patak markáns magaspartjain szinte mindenhol és minden időszakból megtalálhatóak az emberi megtelepedés nyomai.

2011 áprilisában, augusztusában és októberében, összesen 9 munkanapon a Miskolci Egyetemmel együttműködve végeztük a terepbejárásokat. Az őszi kontrollbejáráson a Mátrai Erőmű Zrt. 10 munkatársa is részt vett. Összesen 9 új régészeti lelőhelyet figyeltünk meg, számozásuk a 2006. évben készült örökségvédelmi hatástanulmány eredményeihez illeszkedik.

Csörsz árok (Határszeg, Kőkúti-dűlő, Vatta-Csinccse határút, Bükkábrány, Bánya, XIII. lelőhely; KÖH 15932): Bükkábrány és Csinccse között 1962-ben 5 km hosszan megfigyelt Csörsz-árok nyomvonalából mintegy 2,3 km hosszú szakasz esik a jelenlegi munkaterületre, érintve a XI. és XII. lelőhelyet is. A római császárkori (*szarmata*) sáncot ma enyhe dombvonal jelzi, melyet gyér fasor kísér. A munkaterület D-i részén a Csörsz-árok helynév is feltűnik, melyet már Pesty Frigyes is említett 1864-ben megjelent munkájában.

A terepbejárásokon részt vettek a Miskolci Egyetem hallgatói P. Fischl Klára vezetésével, további Kalli András, Tutkovics Eszter, valamint a Herman Ottó Múzeum ásatási technikusai és a Mátrai Erőmű Zrt. munkatársai.

Határszeg (Bükkábrány, Bánya, XI. lelőhely; KÖH 75435): A kijelölt terület DNy-i sarka, a jobbára már Bükkábrányhoz tartozó Határszeg területe gazos, gyepel fedett terület vadkeles napraforgóval. A terület a jelenleg művelt bányagödörtől közvetlenül D-re, DK-re található. A rétegvizet a bányakutakon keresztül a Határszeg területén húzott árkokba (csorgákba) szivattyúzza. A terület a Csinccsétől Ny-ra található. Átlag 350–450 m széles mélyebben fekvő, artéri rész után itt is a Csinccse-patak régi medrének magaspartja húzódik. A magaspart lábánál egy nagyjából É–D-i irányú árok zárja a magaspart teljes területét behálózó csorgarendszert. A terepbejárás során végigjártuk a csorgák melletti földkupacokat és megvizsgáltuk az árkok falát is. A terület Ny-i részén levő földkupacok erősen fedettek voltak növényzettel, míg a K-i részen a magaspart szélén és alatta levő árokrészek mellett valószínűleg friss árokmélyítés, vagy tisztítás következtében a földhányások jól vizsgálhatóak voltak. A megfigyelésekből, mérésekből és a leletekből arra lehet következtetni, hogy a VIII. lelőhelyhez hasonlóan a magaspart teljes vizsgálható hossza, kb. 100/600 m széles és 1060 m hosszú lelőhelyként határozható meg. A leletek *újkőkori (AVK)* és római császárkori (*szarmata*) település és *rézkori* temető (*tiszapolgári kultúra*) jelenlétére utalnak. A lelőhelyen árhalad a Csörsz-árok is.

Határ-szeg (Bükkábrány, Bánya, XII. lelőhely; KÖH 78451): Bár a magaspart alatt húzódó É–D irányú csorga partfalában tavasszal rétegszerűen *szarmata* cserepeket találtunk, a dús vegetáció miatt tavasszal nem sikerült érdemleges információkat gyűjteni. A lelőhely megismételt terepbejárásán közvetlenül a Csinccse-patak partján húzódó 160–180 m széles, és mintegy 800 m hosszan húzódó, leletekkel fedett *Árpád-kori, római császárkori* és *újkőkori* lelőhelyet sikerült lokalizálni. A lelőhelyet középen keresztülszeli a Csörsz-árok.

PUSZTAI TAMÁS – SIMON LÁSZLÓ

53. Cíkó-Eszterpuszta, Felső-öregtemplom-dűlő (KÖH 51438)

(Tolna megye) Kk

2011. június 11-én felmértük az eszterpusztai templom alaprajzát. A templomtól ÉK-re kb. 30 m-re, a domb D felé benyúló, homokbányaként használt falának közepén átvágott késő középkori sütökemencét vettünk észre és tártunk fel.

Munkatárs: Rácz Miklós (MNM NÖK).

K. NÉMETH ANDRÁS

Csanádpalota, Földvár (KÖH 86463)

(Csongrád megye)

A lelőhelyen 2011–2013 között, az M43 autópálya építését megelőzően végzett feltárásokat és a tudományos kutatásokat összefoglalóan lásd a 2013. év jelentései között.

Csanádpalota, Országhatár, Sulyok-tanya és Kuzslic-dűlő

(KÖH 52785, 52787 és 78525)

(Csongrád megye)

Az M43 autópálya 56., 57. és 61. lh.-n 2010–2012-ben végzett kutatásokat összefoglalóan lásd a 2012. év jelentései között.

54. Csengersima – Nagygéc határa

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B, Sza, N, Á, Kö, Ú

2011. március 7–11. között terepbejárást végeztünk Komlódtótfalu és Nagygéc község határában, a települések történetének megírásához szükséges régészeti topográfia készítésének céljából, a HURO /0801/024 Patrimonium 2007–2013. pályázathoz kapcsolódóan.

Ákacos, Garand hidak köze (KÖH 84209): A Garand-csatornától közvetlenül Ny-ra, annak hidjai közti részen regisztráltuk. É-ről és Ny-ról egy-egy dűlőút határolja. Iránya É–D, kiterjedése 100×190 m. Bronzkori cserepeket és kerámiasalakat gyűjtöttünk felszínéről.

Ákacos ÉK-i rész (KÖH 84211): A Komlódtótfalu–Nagy-géc dűlőút nagygéci vége és a Garand-csatorna kanyarulata által bezárt szögben található. Iránya K–Ny, kiterjedése 150×210 m. Késő bronzkori, és Árpád-kori kerámia jelezte, de előkerült egy orsógomb fele is.

Ákacostól DNy-ra (KÖH 84203): A Komlódtótfalu – Nagygéc dűlőúttól D-re kb. 200 m-re indul, K-i határa egy a dűlőútra merőleges fasor, tőle Ny-ra 150 m-re fut a Garand-felső-csatorna. Iránya É–D, kiterjedése 125×250 m. Császárkori és Árpád-kori edénytöredékek jellemezték.

Egyház-tag (KÖH 84221): Az Egyház-tag D-i részén a Garand-felső-csatorna É-i partján terül el, K-i határa egy É–D irányú fasor. Iránya K–Ny, kiterjedése 130×370 m. Bronzkori és Árpád-kori kerámiával mutatkozott.

Fenti-kert, Régi temetőtől DNy-ra (KÖH 84215): A Fenti-kert DK-i részén, a régi Komlódtótfalu–Nagy-géc műúttól É-ra,